

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSİYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

MUTAXASSISLIKKA KIRISH

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot

Ta'lif sohasi: 310 000 – Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar

Ta'lif yo'nalishi: 60310300 -Psixologiya

Chirchiq – 2024

Fan/modul kodi MTK1106	O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Mutaxassislikka kirish	90	90	180

2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>II. Fanni o'qitishdan maqsad –Psixologning kasbiy faoliyatini mazmuni va qadriyatlari. Tibbiyot, pedagogika, huquqshunoslik, dinshunoslik fanlariga psixologning kasbiy yondoshuvi va yordam tushunchasi. Ichki tajribalarga tayanish. Psixolog kasbiy faoliyatida samaradorlik. Psixolog kasbiy faoliyatini muvaffaqiyatni baholash muammozi va mahsulotni “nomaterialligi”. Kasbiy kompetentlik va uning mezonlari. Amaliy psixologni faoliyati va istalmagan oqibatlarni tahlil qilishda “Kasbiy so'nish” sindromini o'ziga xosligi. Psixolog kasbiy faoliyatida deviatsiyalar bilan tanishish.</p> <p>Fanning vazifasi - talabalarda bu soha bo'yicha qat'iy motivatsiyani shakllantirish, ularning bilimlarini bir tizimga keltirish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - talabalarda guruhlar orqali yangi pedagogik texnologiyalar orqali bilimlarni oshirish; - talabalarni faol kasbga kirish va ma'lumotlardan foydalana olishga o'rgatish; - mutaxassislikka kirishda ishlataladigan asosiy yo'nalishlar haqida talabalarga ma'lumotlar berish. <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1 mavzu Psixologiya fan sifatida</p> <p>Psixologiya fani predmeti, vazifalari, obyekti va ahamiyati, psixologik bilimlar olami, psixologyaning mustaqil fan sifatida shakllanishi, psixologiya rivojiga hissa qo'shgan ulug' olimlar, psixologik bilimlar, kasb tanlash motivlari, psixologik konsultatsiya, professionallik, amaliy tadqiqotlar, interpretatsiya, individ, shaxs, individuallik, shaxs tuzilishi.</p> <p>2 mavzu Psixologik maktablar</p> <p>Psikoanaliz maktabi ta'lomi, Bixevoirizm maktabi ta'lomi, Chikago maktabi, Vyusburg maktabi.</p> <p>3 mavzu Psixologiya tarmoqlari</p> <p>Psixologiya tarmoqlari, Psixologiya fani rivojlanishining zamonaviy</p>
-----------	---

tendensiyalari, psixolog-mutaxassislar tayyorlash muammolari, inson va jamiyat o'rtasidagi munosabatlarning psixologik tomonlarini o'rganuvchi psixologiya sohalari, rivojlanishning yosh xususiyatlarini o'rganuvchi sohalar, inson va jamiyat o'rtasidagi munosabatlarning psixologik tomonlarini o'rganuvchi psixologiya sohalari.

4 mavzu Psixologiya kasb sifatida

Psixologiya kasb sifatida, psixologlarning kasbiy faoliyat turlari, g'arb mamlakatlari va MDHda mutaxassis psixologlarni tayyorlashni sifatini oshirish jihatlari, shaxs va individullik, hamkorlik qilish, psixologik bilimlar, psixologik diagnostika va maslahat, psixologik profilaktika, psixologik tarbiya, odamlarning psixologik ta'lmini boshqarish.

5 mavzu Psixologlarni tayyorlash bosqichlari

Psixologlarni tayyorlash bosqichlari, psixologlar jamiyati va assotsiatsiyalarini shakllanishi ilmiy tadqiqotlar psixologlar faoliyati turi sifatida.

6 mavzu Amaliy psixologik ish psixologlar faoliyat turi sifatida

Amaliy psixolog ish psixologlar faoliyati turi sifatida, psixologik bilimlarni o'rgatish psixolog faoliyat turi sifatidaz amaliy psixologiyaning boshqa sohalar bilan uzviyligi, milliy psixologiya va amaliy psixologiyaning o'zaro muvofiqligi.

7 mavzu Psixolog faoliyatini ko'rinishi va sohalari

Kasbiy muhim sifatlar, psixolog faoliyatini ko'rinishlari, psixologik xizmat faoliyatining asosiy yo'nalishlari.

8 mavzu. Ta'lim tizimida va tibbiyot sohasida psixologik faoliyat

Umumta'lim maktablarida tashkil etilgan psixologik xizmat tizimi, "Psixologik xizmat Nizomi", sog'liqni saqlash tizimida psixologik xizmat yo'nalishlari, tibbiyot tizimdagи psixologik xizmatning 3 ta yo'nalishi.

9 mavzu Ijtimoiy munosabatlar sohasida psixolog faoliyati xususiyatlari

Oilaga psixologik xizmatning zarurligi, mehnat psixologiyasi va tashkiliy psixologiya, mehnatning psixologik vazifalari, mehnat jamoalarida psixologik xizmatning tashkil etilishi, iqtisod va biznes sohasida psixologiya, kadrlarni tanlash va boshqarish psixologiyasi, boshqaruvdagi asosiy funksiyalar.

10 mavzu Huquqiy va sport sohasida psixologik faoliyat

Huquqiy sohasida psixologik faoliyat, sport sohasida psixologik ish, jismoniy tarbiya va sport tizimida psixologik xizmat ko'rsatish jarayoni.

11 mavzu Konsultativ psixologiya

Psixologik maslahat, psixologik maslahat ko'rinishlari, konsultatsiyaning ikkita katta guruhi, konsultativ psixologiya muammolari.

12 mavzu Taraqqiyot psixologiyasi va shaxs psixologiyasi

Taraqqiyot psixologiyasi, «Individ» va «shaxs» tushunchalari, taraqqiyot psixologiyasining shaxs rivojlanishidagi roli, shaxs psixologiyasi muammolarining psixologiyadagi o'rni.

13 mavzu Psixokorreksiya va psixoterapiya

Korreksion faoliyat, rivojlantiruvchi va korreksion ishlar shakllari, psixodiagnostik tadqiqotlarning hal qiluvchi vazifalar, I.Shvansar shaxs taraqqiyotini diagnostika qilishning bosqichlari, psixoprofilaktikada uch bosqich, psixolog profilaktik ishining asosiy vazifalari, psixokorreksiya va psixoterapiyaning imkoniyatlari.

14 mavzu Psixolog kasbiy faoliyati va psixologiya metodlari

Psixolog kasbiy faoliyatida psixologiya metodlarining tutgan o'rni, psixologiya metodlari, kuzatish metodi, eksperiment metodi, suhbat-intervyu, psixodiagnostik metodlar, proaktiv metodikalar tavsifi, psixodiagnostik metodlar imkoniyatlarining chegaralanganligi.

15 mavzu Psixolog faoliyatini nazorat qiluvchi ahloqiy me'yorlari va etik tamoyillar

Psixologni majburiyatlari, maqsad va vazifalari (tadqiqotchi, amaliyotchi, o'qituvchi), psixolog faoliyatini etik muammosi kasbiy me'yorlarning o'ziga xosligi, psixolog kasbiy faoliyatida proffessional stagnatsiyaz psixolog-mutaxassislar malakasini oshirish va qayta tayyorlash muammolari.

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Psixologiya fani predmeti, vazifalari, obyekti va ahamiyati
2. Psixologiyaning mustaqil fan sifatida shakllanishi
3. Psichoanaliz maktabi ta'limoti. Psixologiya tarmoqlari va psixolog kasbiy

faoliyati

4. Bixevoirizm maktabi ta'limoti. Chikago maktabi, Vyusburg maktabi
5. Psixologiya tarmoqlari
6. Psixologiya fani rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari
7. Psixologiya kasb sifatida
8. Psixologlarning kasbiy faoliyat turlari
9. Psixologlarni tayyorlash bosqichlari
10. Ilmiy tadqiqotlar psixologlar faoliyati turi sifatida
11. Amaliy psixolog ish psixologlar faoliyati turi sifatida
12. Psixologik bilimlarni o'rgatish psixolog faoliyat turi sifatida
13. Kasbiy muhim sifatlar
14. Psixolog faoliyatini ko 'rinishlari
15. Ta'lim tizimida psixologik faoliyat
16. Tibbiyot sohasida psixologik yordam
17. Mehnat psixologiyasi va tashkiliy psixologiya
18. Iqtisod va biznes sohasida psixologiya. Kadrlarni tanlash va boshqarish psixologiyasi
19. Huquqiy sohasida psixologik faoliyat
20. Sport sohasida psixologik faoliyat
21. Konsultativ psixologiya
22. Psixologik maslahat ko 'rinishlari
23. Taraqqiyot psixologiyasi
24. Shaxs psixologiyasi
25. Psixokorreksiya
26. Psixoterapiya
27. Kuzatish metodi. Eksperiment metodi. Suhbat-intervyu. Psixodiagnostik metodlar
28. Proektiv metodikalar tavsifi. Psixodiagnostik metodlar imkoniyatlarining chegaralanganligi
29. Psixologni majburiyatlari, maqsad va vazifalari, kasbiy me'yorlarning o'ziga xosligi
30. Psixolog faoliyatini etik muammozi, kasbiy me'yorlarning o'ziga xosligi

IV.Mustaqil ta'lif va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lifni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, xulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lif uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Mustaqil ta'lif uchun tavsiya etiladigan mavzular:

- 1. Psixologiya fan sifatida**
- 2. Psixologiya kasb sifatida**
- 3. Psixologiya maktablari**
- 4. Psixologlarni tayyorlash bosqichlari**
- 5. Psixologiya tarmoqlari va psixolog kasbiy faoliyati**
- 6. Psixolog kasbiy faoliyati va psixologiya metodlari**
- 7. Psixolog faoliyatini nazorat qiluvchi ahloqiy me'yorlari va etik tamoyillar**
- 8. Psixolog kasbiy faoliyatida proffessional stagnatsiya. Psixolog-mutaxassislar malakasini oshirish va qayta tayyorlash muammolari.**
- 9. Psixologni majburiyatları, maqsad va vazifalari (tadqiqotchi, amaliyotchi, o'qituvchi)**
- 10. Psixolog kasbiy faoliyatida psixologiya metodlarining tutgan o'rni**
- 11. Psixologiya metodlari**
- 12. Kuzatish metodi**
- 13. Eksperiment metodi**
- 14. Suhbat-intervyu**
- 15. Psixodiagnostik metodlar**
- 16. Proektiv metodikalar tavsifi**
- 17. Psixodiagnostik metodlar imkoniyatlarining chegaralanganligi**
- 18. Mehnat psixologiyasi va tashkiliy psixologiya**
- 19. Iqtisod va biznes sohasida psixologiya**
- 20. Kadrlarni tanlash va boshqarish psixologiyasi**
- 21. Kasbiy muhim sifatlar**
- 22. Amaliy psixolog ish psixologlar faoliyati turi sifatida.**
- 23. Psixologik bilimlarni o'rgatish psixolog faoliyat turi sifatida.**
- 24. Psixologiya kasb sifatida. Psixologlarning kasbiy faoliyat turlari**
- 25. G'arb mamlakatlari va MDHda mutaxassis psixologlarni tayyorlashni sifatini oshirish jihatlari**
- 26. Psixolog-mutaxassislar tayyorlash muammolari**
- 27. Assotsionistik maktab ta'liloti**
- 28. Psixologiya rivojiga hissa qo'shgan ulug' olimlar**
- 29. Psixolog kasbiy faoliyatida proffessional turg'unlik**
- 30. Ilmiy tadqiqotlar psixologlar faoliyati turi sifatida**

3. V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Psixologiya fani predmeti, vazifalari, ob'ekti va ahamiyati. Psixologik bilimlar olami. Psixologiyaning mustaqil fan sifatida shakllanishi. Psixologik maktablari. Psixologiya rivojiga hissa qo'shgan ulug' olimlar. Psixologiya tarmoqlari. Psixologiya fani rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari. Psixolog-mutaxassislar tayyorlash muammolari. Psixologiya kasb sifatida. Psixologlarning kasbiy faoliyat turlari. G'arb mamlakatlari va MDHda

mutaxassis psixologlarni tayyorlashni sifatini oshirish jihatlari. Psixologlarni tayyorlash bosqichlarini *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

Psixolog faoliyatini ko‘rinishi va sohalari. Kasbiy muhim sifatlar. Psixologning faoliyat ko‘rinishlari. Ta’lim tizimida psixologik faoliyat. Tibbiyot sohasida psixologik yordam. Ijtimoiy munosabatlар sohasida psixolog faoliyati xususiyatlari. Mehnat psixologiyasi va tashkiliy psixologiya. Iqtisod va biznes sohasida psixologiya. Kadrlarni tanlash va boshqarish psixologiyasi. Huquqiy sohasida psixologik faoliyat. Sport sohasida psixologik ish. Konsultativ psixologiya. Taraqqiyot psixologiyasi. Shaxs psixologiyasi. Psixokorreksiya va psixoterapiya. Psixolog kasbiy faoliyatida psixologiya metodlarining tutgan o‘rni. Psixologiya metodlari. Kuzatish metodi. Eksperiment metodi. Suhbat-intervyu. Psixodiagnostik metodlar. Proaktiv metodikalar tavsifi. Psixodiagnostik metodlar imkoniyatlarining chegaralanganligi. Psixologni majburiyatlar, maqsad va vazifalari (tadqiqotchi, amaliyotchi, o‘qituvchi). Psixolog faoliyatini etik muammosi kasbiy me’yorlarning o‘ziga xosligi. Psixolog kasbiy faoliyatida proffessional stagnatsiya. Psixolog-mutaxassislar malakasini oshirish va qayta tayyorlash muammolari amaliyotda qo‘llash *ko‘nikmasiga ega bo‘lishi kerak*.

	<p>VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma’ruzalar; • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • blis-so‘rov; • guruhlarda ishslash; • taqdimotlarni qilish; • jamoa bo‘lib ishslash va himoya qilish uchun loyihalar
5	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishni topshirish.</p>
6.	<p>VIII. Asosiy va qo‘srimcha o‘quv adabiyot hamda axborot manbalari Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mutaxassislikka kirish: darslik / O.R.Avezov. – Buxoro: OOO “Sadiddin Salim Buxoriy” Durdona nashriyoti, 2021.-220b. 2.O.U.Avlayev Sh.R.Samarova. Psixologiya nazariyasi va tarixi. Darslik. T.: Toshkent 2022 ChDPU. 3.Ivanov P.I. Umumiy psixologiya. Darslik. T.: O‘z,Fay,Mil.Jam,Nash 2008 4.Xaydarov F. Umumiy psixologiya. Darslik. T.: "INNOVATSİY-ZİYO"2019 ЎзРОВЎМТБ.

Qo'shimcha adabiyotlar:

- 1.Sh.M.Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
- 2.Sh.M.Mirziyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2017.
- 3.Sh.M.Mirziyoyev Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 2016.
- 4.Григорович Л.А. Введение в профессию "психолог". М, 2004.
- 5.Карандашев В.Н. Психология: Введение в профессию. М, 2009.
- 6.Ковалева А.И. Носкова О.Г. Моя профессия психолог. МГУ, 200

Intrernet saytlari

- 1.<http://www.edu.uz>
- 2.<http://www.uzedu.uz>
- 3.<http://www.gov.uz>
- 4.www.cspu.uz
- 5.www.natlib.uz
- 6.<https://unilibrary.uz/>

	7. Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “<u>29</u> ” <u>08</u> dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: Sh.D.Abdusamatova—CHDPU “Psixologiya” kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari nomzodi Z.D.Dilmurodova – CHDPU “Psixologiya” kafedrasi o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: A.I.Rasulov Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti Psixologiya kafedrasi professori, psixologiya fanlari doktori Sh.R.Samarova-ChDPU “Psixologiya” kafedrasi dotsenti, psixologiya fanlari nomzodi